

Stanovisko Společnosti českých patologů ČLS JEP k otázce cervikální cytologie z tekutého média (Liquid Based Cytology – LBC) ve vztahu k Národnímu programu screeningu cervikálního karcinomu

Cytologie z tekutého média (LBC) představuje alternativu ke klasickému vyšetření nátěru z cervikálních buněk označovanému v mezinárodním písemnictví včetně normativního (1) CP (conventional preparation).

Česká společnost patologů se domnívá, že:

- vyšetření LBC představuje v individuálním případě rovnocennou alternativu k CP pro zjištění přednádorového stavu na děložním hrdle
- nabízí navíc v indikovaných případech možnost dalších vyšetření, zejména testu na přítomnost vysoce rizikových virů bez nutnosti další návštěvy gynekologa
- s ohledem na probíhající Národní program screeningu cervikálního karcinomu, jehož finanční krytí je zajištěno v úrovni CP, považuje SČP ČLS JEP za zásadní, aby pacientkám byla vždy nabídnuta rámci programu **bezplatně** možnost vyšetření metodou **CP, LBC jako alternativa v kategorii nadstandardu s úhradou.**
- v zájmu Národního screeningového programu musí laboratoře vyšetřující metodou LBC zajistit ve spolupráci s centrem sběru a analýzy dat, aby byla tato vyšetření adekvátně do programu hlášena.

Zdůvodnění:

LBC byla v zemích se zavedenými screeningovými programy testována již před mnoha lety. Je rozsáhle využívána v USA a Velké Británii. Ve Velké Británii, kde funkční celonárodní screening byl zahájen oproti naší národní realitě s předstihem více než 20 let, byla provedena na přelomu tisíciletí komplexní analýza: porovnání LBC a CP z hlediska citlivosti metody, ekonomických vstupů a jejich návratnosti, podmínek realizace ve všech úrovních vyšetření (včetně nutnosti přeškolit hodnotitele) dodatečných testů a jejich psychologického vlivu (2-7).

Výsledky rozsáhlé komplexní analýzy včetně finanční vyústily v roce 2008 v Británii v přijetí LBC jako screeningové metody, která je se zvažováním **dlouhodobé** finanční návratnosti i ekonomicky efektivní porovnání s CP; redukuje na pětinu počet primárně nehodnotitelných vyšetření. Automatizovaný počítačový screening LBC preparátů prokázal zvýšení produktivity a citlivosti oproti CP (8).

Zároveň jsou však ženy ve screeningu realisticky informovány, že ani LBC (jako ostatně žádná metoda) nemá 100% citlivost a negativní výsledek neznamena možnost vystoupit z programu, popř. ignorovat klinické příznaky možného onemocnění děložního hrdla (2).

1. Solomon D., Nayar R. eds. : The Bethesda system for reporting cervical cytology. 2nd ed., Springer 2004, 191 pp.

2. <http://www.cancerscreening.nhs.uk/cervical/lbc.html>
3. Payne N, Chilcott J, McGoogan E. Liquid-based cytology in cervical screening: a rapid and systematic review. Southampton. The National Coordinating Centre for Health Technology Assessment 2000.
4. Broadstock M. Liquid-based cytology - an alternative international view. *Cytopathology*, 2001;**12**:141-3.
5. Herbert A, Johnson J. Personal view. Is it reality or an illusion that liquid-based cytology is better than conventional cervical smears? *Cytopathology* 2001;**12**:383-9.
6. Moseley RP, Paget S. Liquid-based cytology: is this the way forward for cervical screening? *Cytopathology* 2002;**13**:71-82.
7. Scottish Cervical Screening Programme. Feasibility of Introducing Liquid Based Cytology. Steering Group Report 2002.
8. Roberts JM, Thurlow JK, Bowditch RC, Hyne SG, Greenberg M, Clarke JM, Biro C.: A three-armed trial of the ThinPrep Imaging System. *Diagn Cytopathol*. 2007 Feb;**35**(2):96-102